

# MAGYAR POLITIKAI RENDSZER MA KURZUS – 2014-15. ŐSZ

## CÉL ÉS JELLEG

A Magyar politikai rendszer (MA) kurzus célja, hogy a hallgatók az alapszintűnél mélyebb ismereteket szerezzenek a magyar politikai rendszer működéséről, intézményeiről, szereplőiről. Igazodva a hallgatók heterogén összetételéhez, a félév során az előadások röviden érintik egy-egy téma alapirodalmát, majd tematikusan dolgozzák fel a magyar politikai rendszerrel kapcsolatos leglényegesebb kérdéseket. A félév nem tárgyalja a magyar politikai rendszer minden elemét – sokkal inkább egy-egy lényeges kérdés alapos körüljárására törekszik. A félév során kiemelt cél a legfrissebb, az alapirodalomban nem szereplő, aktuális kérdések bemutatása. Mindennek során a félévben kiemelt szerepet kapnak vendégelőadók. **A vendégelőadók óráin való megjelenés különösen ajánlott!**

## A FÉLÉV MENETE ÉS A KOVETELMÉNYEK

A félév alapvetően előadásokra épül, a következő módon. A tárgy előadója „bevezető” jellegű előadást tart egy-egy nagy téma kapcsán, igyekezve összegezni az adott terület főbb irodalmát és ismereteit. Rendszerint egy ilyen bevezető előadást követő előadást meghívott vendég tartja, aki saját kutatási területével kapcsolatban vázolja fel a magyar politikai rendszer egy szűkebb „szeletét”.

A hallgatóknak két, előre bejelentett alkalommal zárthelyi dolgozatot kell írniuk az addig feldolgozott témákból. A ZH-k alapján azok a hallgatók, akik a vendégelőadók előadásain (legfeljebb egy kihagyással) részt vettek, megajánlott jegyet kapnak.

A megajánlott jegyet nem kapók számára a féléves vizsga formája írásbeli kollokvium; a ZH-k itt beugróként működnek – egyéb tekintetben a ZH-k nem befolyásolják az érdemjegyet.

A féléves vizsga anyagát az előadáson elhangzottak és a kötelezően megadott irodalom képezi. A vizsga – és a ZH-k – elsősorban azt vizsgálják, a hallgatók mennyiben képesek önállóan értelmezni és elemezni a magyar politikai rendszerrel kapcsolatos kérdéseket – a szakirodalom és az empirikus adatok alapján. A vizsgán a hallgatóknak szakirodalmi jártasságukat éppen úgy demonstrálni kell, mint abbéli képességüket, hogy a szakirodalom eredményeit releváns problémákra alkalmazzák. Nem feladat valamennyi, a tematikában megjelölt irodalom átolvasása – ám elvárás a széles körű tájékozottság és a szakirodalomban körüljárt problémák, kérdésfeltevések, viták ismerete.

Ugyanilyen elvárás a vendég előadók által bemutatott prezentációk ismerete és az általuk ismertett irodalom követése.

## TEMATIKA

	Dátum	Óra címe, témája
1.	Szeptember 9.	Bevezetés, a félév menete, követelmények ismertetése
2.	Szeptember 16.	A magyar kormányzati rendszer alapjai; a kormányzati intézményrendszer főbb elemei.
3.	Szeptember 23.	A magyar politikai kultúra és politikai gondolkodás meghatározó elemei. A választói magatartás meghatározói.
4.	Szeptember 30.	Egy minisztérium működése – <b>vendégelőadó:</b> Farkas Anikó.
5.	Október 7.	A magyar politikai gondolkodás – <b>vendégelőadó:</b> Szűcs Zoltán Gábor.
6.	Október 14.	ZH. A magyar pártrendszer változása és az aktuális magyar pártrendszer.
7.	Október 21.	A magyar jobboldali hagyomány- <b>vendégelőadó:</b> Stumpf András.
8.	November 4.	A magyar baloldali hagyomány – <b>vendégelőadó:</b> Lakner Zoltán.
9.	November 11.	Választási rendszer, választási eredmények és ezek értelmezése Magyarországon.
10.	November 18.	ZH. Választási kampányok, média és politikai napirend Magyarországon.
11.	November 25.	Választási kampány példák – <b>vendégelőadó:</b> Karácsony Gergely.
12.	December 2.	Közösségi média a magyar politikában – <b>vendégelőadó:</b> Horváth Dorka.
13.	December 9.	Konzultáció

## IRODALOM

### Kötelező, alapirodalom:

- **Körösényi András – Tóth Csaba – Török Gábor: A magyar politikai rendszer.** Budapest, Osiris, 2007. (3., átdolgozott kiadás)
- **Boda Zsolt – Körösényi András (szerk.): Van irány? Trendek a magyar politikában.** MTAPTI - Új mandátum kiadó.
- **Schmuk Péter: Magyar közjog és politika 1989-2011.** Osiris, 2011.

### Intézményrendszer

- Bitskey Botond – Sonnevend Pál 2005: A köztársasági elnök közjogi tevékenysége, különös tekintettel a törvények előzetes normakontrolljának indítványozására 2000-2004. In: Sándor Péter et al. (szerk.): Magyarország politikai évkönyve 2005. Budapest, Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány, 448–463. o.
- Gallai Sándor – Láncki Tamás 2006: „Személyre szabott kormányzás. A második Gyurcsány-kormány anatómiája”. In Karácsony Gergely (szerk.): Parlamenti választás 2006. Elemzés és adatok. Budapest, Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány és Budapesti Corvinus Egyetem Politikatudományi Intézet, 293–334. o.
- Győrfi Tamás 1996: Az Alkotmánybíróság politikai szerepe. Politikatudományi Szemle, 4. szám.
- Horváth Péter 2009: Az elismerési szabály foglya. Az államfő szerepe a kormányalakításban, Politikatudományi Szemle 2009/3. 91-111.
- Ilonszki Gabriella–Ványi Éva: Miniszteri fluktuáció és intézményi változások Magyarországon 1990–2010. Politikatudományi Szemle XX/3. 7–36. pp.
- Kovács Virág 2007: Köztársasági elnöki jogállás és hatalom Magyarországon. Budapest, Rejtjel.
- Kukorelli István 2006: Tradíció és modernizáció a magyar alkotmányjogban. Bp. Századvég. (egy-egy fejezetei: 97-102, 128-143)
- Láncki Tamás 2002: Munkák és napok – avagy a háromhetes ülésrend hatása az Országgyűlés működésére. Századvég, nyár, 133–149. o.
- Sárközy Tamás 2002: A kormányzati intézményrendszer és a politikai stratégia. In Kurtán Sándor et al. (szerk.): Magyarország politikai évkönyve 2002. Budapest, Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány, 54–89. o.

- Sárközy Tamás 2006: MSZP-SZDSZ kormányzás 2002–2006. In Sándor Péter et al. (szerk.): Magyarország politikai évkönyve 2006. Budapest, Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány, 126–140. o.
- Sólyom László 2001: Az alkotmánybíráskodás kezdetei Magyarországon. Budapest, Osiris.
- Solt Pál 2000: A bírósági szervezet igazgatásának alapkérdései az ezredfordulón. In Kurtán Sándor et al. (szerk.): Magyarország politikai évkönyve 2000. Budapest, Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány, 269–288. o.
- Stumpf István: Az Országház kapujában. Bp, Századvég, 2007.
- Szomszéd Orsolya 2005: Államfői jogkörök alkalmazása a gyakorlatban. Politikatudományi Szemle 3–4. szám, 131–147. o.
- Varga Zs. András 2004: Ombudsmanok Magyarországon: az országgyűlés biztosai és az alkotmány védelme. Budapest, Rejtjel Kiadó.

### **Változások 2010 után**

- Bíró Gábor István–Szentpéteri Nagy Richard: A politikai alkotmány története Politikatudományi Szemle XX/3. | 157–166. pp.
- Pócza Kálmán: Miként alkotmányozunk? Politikatudományi Szemle XX/3. | 103–130. pp. | pdf
- Koltay András: A Médiaalkotmányról. *Közjogi szemle 2010/4.*
- Majtényi László – Polyák Gábor: A szabadság hazai hagyományának megtagadása – új médiatörvények Magyarországon. *Közjogi szemle 2011/1*
- Müller György: A kormányzati viszonyok változásai 2010-ben. *Közjogi szemle 2010/3.*
- Dr. Nagy Csilla: Új minisztériumok, új közigazgatási struktúra. Jogi fórum. Link: <http://www.jogiforum.hu/hirek/23189#axzz1I4gkayCl>
- *Az Eötvös Károly Intézet - Helsinkai Bizottság- TASZ anyagai az alkotmányozásról és a kormányzati rendszer átalakításáról:*

### **Pártrendszer**

- Angelusz Róbert – Tardos Róbert: Pártok között szabadon. Budapest, Osiris, 2000
- CSIZMADIA ERVIN: A magyar pártfejlődés történelmi perspektívában: új hipotézisek
- Politikatudományi Szemle XVIII/4. | 7–32. pp.

- Enyedi Zsolt 1998: Pártrendszer és politikai konszolidáció. Politikatudományi Szemle, 3. szám, 5–32. o.
- Enyedi Zsolt 2006: A befagyott felszín és ami alatta van. A 2006-os választás és a magyar pártrendszer. In: Karácsony Gergely (szerk.): *A 2006-os országgyűlési választások. Elemzések és adatok*. Budapest: DKMKA, p. 204-228
- Enyedi Zsolt – Kenneth Benoit 2011: Kritikus választás 2010. A magyar pártrendszer átrendeződése a bal–jobb dimenzióban. In: Enyedi et al. 2011, 17-42. p.
- Enyedi Zsolt et al. (szek.) 2011: *Új képlet. Választások Magyarországon, 2010*. Budapest: Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány.
- Fábrián Zoltán 2012: Pártrendszer és társadalmi kohézió jelzőszámai Magyarországon. In: Kolosi Tamás – Tóth István György (szerk.): *Társadalmi Riport 2012*. Budapest, TÁRKI 293-313. p.
- Fricz Tamás 2011: 2010-től predomináns pártrendszer Magyarországon? In Sándor Péter – Vass László (szerk.): *Magyarország politikai évkönyve 2010-ről. Kormányzat, közpolitika, közélet*. Budapest. DKMKA (elektronikus kiadvány).
- Gázsó Ferenc 1996: Volt egyszer egy állampárt. Társadalmi Szemle, 11. szám.
- Gázsó Ferenc 1997: Nomenklátúra és törésvonalak. Társadalmi Szemle, 6. szám.
- Jeskó Jozsef–Bakó Judit–Tóth Zoltán: Jobbik: Egy net-network párt természetrajza. A radikális jobboldal webes hálózatai  
Politikatudományi Szemle XXI/1. | 81–104. pp. |
- Körösenyi András 1993: Bal és jobb. Az európai és a magyar politikai paletta. Politikatudományi Szemle, 3. szám.
- Körösenyi András 1994: A bal és jobb védelmében. Válasz a bírálatokra. Politikatudományi Szemle, 3. szám, 188–201. o.
- Körösenyi András 1996b: Nomenklátúra és vallás – törésvonalak és pártrendszer Magyarországon. Századvég, 1. szám.
- Körösenyi András 1997a: Nomenklátúra és törésvonal. Válasz Gázsó Ferenc bírálatára. Társadalmi Szemle, 2. szám.
- Róbert Péter – Papp Zsófia 2012: Kritikus választás? In: Boda Zsolt – Körösenyi András (szerk.): *Van irány? Trendek a magyar politikában*. MTAPTKI – ÚMK. Budapest. 41-64. p.
- Tóth Csaba 2001: A magyar pártrendszer fejlődésének fő iránya. Politikatudományi Szemle, 2001/3. szám, 81–103. o.
- Tóth Csaba: A magyar pártrendszer fejlődésének fő iránya. In: *Politikatudományi Szemle*, 2001/3. szám; 81-104

### **Választások, választási rendszer, választói magatartás**

- A „Parlamenti választások” sorozat kötetei (2006-ig; MTA-PTI)
- Mészáros J. - Szakadát I.: Magyarország Politikai Atlasza 2004. Gondolat Kiadó, 2005
- [www.vokscentrum.hu](http://www.vokscentrum.hu)
- <http://www.valasztasirendszer.hu/>
- [www.valasztaskutatas.hu](http://www.valasztaskutatas.hu)
- \*-Angelusz Róbert – Tardos Róbert (szerk.) 2005: *Törések, hálók, hidak. Választói magatartás és politikai tagolódás Magyarországon*. Budapest, Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány.
- \*-Karácsony Gergely (szerk.) 2006: *Parlamenti választás 2006. Elemzések és adatok*. Budapest, Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány – Budapesti Corvinus Egyetem Politikatudományi Intézet.
- \*-Enyedi Zsolt 1998: Pártrendszer és politikai konszolidáció. *Politikatudományi Szemle*, 3. szám, 5–32. o.
- -Körösi András 1993: Bal és jobb. Az európai és a magyar politikai paletta. *Politikatudományi Szemle*, 3. szám.
- -Körösi András 1994: A bal és jobb védelmében. Válasz a bírálatokra. *Politikatudományi Szemle*, 3. szám, 188–201. o.
- -Körösi András 1996b: Nomenklátúra és vallás – törésvonalak és pártrendszer Magyarországon. *Századvég*, 1. szám.
- -Körösi András 1997a: Nomenklátúra és törésvonal. Válasz Gázsó Ferenc bírálatára. *Társadalmi Szemle*, 2. szám.
- Krekó Péter – Juhász Attila – Molnár Csaba:  
A szélsőjobb iránti társadalmi kereslet növekedése Magyarországon. *Politikatudományi Szemle* XX/2. | 53–79. pp.
- -Róbert Péter 2001: Pártok és választók a baloldali-jobboldali skálán. In Simon János (szerk.): *Ezredvégi értelmezések*. Budapest, Villányi úti Könyvek, 310–327. o.
- -Róna Dániel 2008: A törésvonal fogalma a politikatudományban. *Politikatudományi Szemle*, 2008/4. 121-144.
- -Stumpf István 1996: Elszalasztott vagy elhalasztott politikai generációváltás? *Századvég*, 1. szám.